ANY I - N.º 14 | 15 cèntims | 30 JULIOL 1921

CATALVNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 I 5, BARCELONA APARTAT 273 TELEF. 1114

L'aspecte internacional i l'aspecte local alhora

En el present moment, i gracies a l'Oficina Internacional del Treball de Ginebra, tots els Estats s'apressen a la ratificació dels Convenis del Treball derivats de la Conferència de Washington.

Era fortament necessaria la regulació internacional de les materies que de modo més directe diuen a les condicions del treball de cada poble, ja que de la implantació de certes reformes socials hauria pogut esdevenir un desequilibri econòmic formidable, quan per sí mateix hauria mort i acabat la reforma social implantada.

Però, si precisa és aquesta regulació internacionacl no oblidem mai que la mateixa no ultrapassa els limits d'unes quantes condicions de treball quina desigualtat portaria a la vegada una desigualtat econòmica entre les nacions; i que mai per mai els acords sobre aquestes materies podran fer oblidar que les qüestions del treball tenen un fort caient localiste, que, a la curta o a la llarga, i particularment en èpoques de crisi industrial i agrícola, s'arribarà a imposar al primer.

Rés hi ha tant general com *la qüestió social*, en aquest moment. Però res hi ha, també, tan particular, tan local, tan de cada poble, com *les qüestions socials* que en el mateix naixen i es plantejen. A Espanya, per exemple, tenim qüestió minera, ben diferent a Catalunya, a Asturies i a Cartagena; tenim qüestió social-agrària, molt distinta a Catalunya i a Castella; tenim qüestió socialista, ben diferent a Barcelona i a Madrid.

I per això no és extrany, que amb tot i trobar-se la llegislació internacional obrera en plé desenrotllo, surtin paraules com aquestes en un Congrés metal-lúrgic tan important com el de Tosí (Italia) suara cel-lebrat; «Durant la present crisi els industrials no deuen estar lligats per clàusules o condicions de caràcter nacional; és necessari que ells puguin obrar amb una certa llibertat i adoptar d'acord amb els seus obrers, les mesures que podran reduir al minim les conseqüències de la crisi present».

(Rappost de l'*Associazione metallurgici meccanici ed affini*).

I ço que's diu dels periodes de crisi ide quants periodes de normalitat podriem dir-ho igualment!

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Davant la trista catàstrofe del Marroc, tota qüestió ha quedat de banda aquesta setmana a la península.

Recordem el contratemps sofert per les tropes espanyoles al mont Albarran, car des d'allevors que es venen seguint una serie de sagnants episodis coronats tràgicament pel fet d'Annual.

En el primer fet que assenyalem sembla que van tenir gran culpa de la desfeta (no se'n pot dir derrota), les tropes regulars d'indígenes dites les *mias;* i ara també no han estat pas alienes a la traició.

La tàctica seguida per l'enemic sembla que era perfecta i à l'alçada de la més moderna amparada a la guerra europea. El contingent d'atac es diu que era nombrós i davant aquest dos factors han sucumbit els nostres tradicionalment heroics soldats (pocs en nombre) i amb la consciència de batre's amb un poble incult i un exercit desorganitzat, més propi per l'algarada que per la serenitat i disciplina d'un pla de campanya, oi més confiats en la lleialtat d'uns deslleals a la causa fanàtica del seu poble.

No es coneixen encara les veritables causes que induiren al general Silvestre amb tot l'Estat Major a arribar-se al lloc fatídic, però un cop allí em de confesar palesament que gràcies a la seva presencia la desfeta va ser minvada en proporcions podent-se fer la retirada de les tropes amb cert ordre en un principi des d'Annual fins a Dar Dritz on actuava el general Navarro.

Es el mateix de sempre, a l'Africa; el nostre enemic substitueix l'ideal patri per un fanatisme religios que li arbora el sentit racial. Si a aquest motiu de resistència no s'hi oposa un sentiment viu, més a més d'una tàctica, serem inferiors. Recordem el fatídic «Barranc del Llop» en el fons del qual tantes armes inservides hi han llançades en la fingida premeditada.

Es massa gros el que acavem de resenciornar per que ens puguin interessar les minucies de les esquerres que en tot temps fan campanyes i protestes en llaor de madona Llibertat. ¡Pobre senyora!

ESPANYA ENFORA

En el Congrés femení, celebrat a Viena, per la pau i la llibertat malgrat no haver-se aconseguit rés en el sentit estrictament práctic, s'han dat algunes simpàtiques notes, ultra totes la de la sessió del dia 19: La senyora Dujardin, representant de Bélgica, la qual alliberada de les pressons alemanyes es dedicà a la seva patria a cuidar els nens de la nació enemiga, va fer una crida a totes les dones per oblidar les rencunies passades. Li va contestar la senyora Heymanci de Munich, i diuen els telegrames que tothom va plorar d'emoció. ¡Valgans Déu! que retorna a la dona a la tendresa, la pietat i el sentimentalisme al mateix cor de les seves pretencions desexuals i a despit de tots els Congresos per la llibertat i el feminisme.

A Italia continuen les lluites de fexistes amb els comunistes no havent lograt son intent reconciliatori el govern el qual odien ara els dos grups. Presentat al parlament per aquell un vot de confiança va ser-li concedit per unanimitat, gairebé, exceptuant els comunistes i *patriotes.*

De Valera torna a ser a Dublin per conferenciar amb els caps irlandesos i tornar contesta definitiva a Anglaterra. Mentrestant regne la pau. Déu la faci eterna.

Aquest número ha passat per la censura

L'associació obrera (*)

Qué és l'associació obrera? L'associació entre obrers a benefici d'ells mateixos. Com obtenir aquest benefici? Hi han dugues vies, dugues concepcions, dos temperaments, que ens porten a fer una classificació inicial, inèdita tal volta, però indispensable: l'associació obrera de pau, l'associació obrera de guerra.

Associació obrera de pau és la que va encaminada a obtenir el bé dels seus socis per la educació, la elevació d'esperit, la formació individual la mutualitat, la cooperació, en bona armonia amb els patrons i adhuc amb llur intel-ligencia, participació i protecció. Negocia per la via persuasiva i per la propaganda reformes legals d'interés per als seus socis. Tendeix a formar-se un patrimoni, a tenir utillatge propi, escoles, dispensaris, esbarjos, a donar a l'obrer associat les ventatges d'una pila de serveis i comoditats, l'esperit pacífic de les quals (alguns diran *conservador* o *burgès*) n'és fermansa de llarga durada.

L'associació obrera de guerra respon a un concepte oposat, contradictori. Es l'associació creada per a la lluita, per a la ressistència. Mentres que la pacífica agrupa els socis al voltant d'una idea o principi d'ordre espiritual, religiós, patriòtic, cultural, i per tant parteix de la comunitat de pensar dins de la professió, l'associació bèlica no coneix altre aglutinant que la professió mateixa: el seu vincle és materialista. Es creada per la guerra, i l'arma seva, el pensament i el desig de la qual és consubstancial i fins anterior al fet social, és la vaga. No gestiona ventatges, les exigeix. No discuteix mellores, les imposa. Repugna el debat, rebutja els mitjans indirectes, lents, evolutius, o simplement graduals; la seva fòrmula, ben coneguda i consagrada per l'ús, és «l'acció directa». Parla sempre d'organitzar la classe, i aspira a englobar en ses fileres, disciplinades per un puny de ferre, la totalitat del cens professional. Cerca depressa articular-se, solidaritzar-se, ofici per ofici, sota una ma única. Aquesta associació obrera de guerra té un nom més curt i popular: *sindicat obrer*.

Hi han quatre grans distincions o menes de sindicats. Els revolucionaris no més n'admeten dugues, i partint de la base materialista de la professió organitzada, que diuen, llur posició és perfectament lògica: el sindicat veritable, el defensor pur dels obrers com obrers, el que exigeix, imposa, o es pren les mellores, sense contemplacions ni escrúpuls, i els traidors al sindicat, siguin o no siguin agrupats. O sindicats, o esquirols, no hi ha escapatoria. El titol d'*esquirol*, nom per cert d'origen comarcal vigatà, que abans tan sols significava l'individuu que es prestava a treballar en lloc d'un obrer en vaga, ara en sentit despectiu s'exten a l'obrer no inscrit, a l'associació obrera no federada, els quals es senyala amb aquell mot, a l'odi i a la persecució implacable. Sentiments que s'expliquen si s'accepta com a punt de partida per a l'obtenció ràpida, immediata, d'aventatges, la solidaritat absoluta entre els obrers d'un mateix *ofici*, primer, entre els dels oficis similars, en segon grau, i en tercer grau entre tots els oficis d'un *lloc*, o entre aquell ofici en tots en llocs de la *comarca provincia* o *Nació*.

Cenyint-nos, però, a la descripció objeciva, trovarem les caracteristiques de l'associació obrera de guerra, a quatre classes diverses de sindicats. Els sindicats revolucionaris, els neutres, els grocs, i també per definició, els sindicats catòlics, als quals el rigor de la veritat científica obliga a mí, cristià i catòlic que só, a posar amb les associacions obreres de guerra, i no amb les de pau. Es clar que les caracteristiques no convenen a totes aquestes divisions amb igual intensitat. La nota essencial distintiva entre les associacions de pau i les de guerra, és la vaga. Totes les associacions que duguin escrita al programa entre els mitjans d'acció, ni que sigui remota, ni que sigui en últim recurs i terme, la vaga, es classifiquen *ipso facto* en societats de resistència, de lluita, però de lluita en el sentit que el lèxic sindicalista bateja d'acció directa, de lluita per coalició.

Així com no hi ha més que un sol llenguatge per l'amor, i l'empren tant els mistics com els eròtics, no més hi ha un llenguatge per la lluita obrera, i l'empren, *mutatis mutandis* tots els sindicats que compten amb la vaga urgent o possible. Quan escolteu desgranar l'enfilall de termes de «defensa obrera», «organització de classe», drets sindicals», «reinvindicacions», «arrencar concessions per la força», «solidaritat de classe», penseu que esteu en presencia d'un partidari de que l'obrer es faci la justicia per la seva ma, per la ma colectiva del sindicat. Fer-se la justicia per la ma propia: aquest és el sentit genuí, intim, de la fòrmula: acció directa.

R. RUCABADO.

(*) *De la conferencia «Balmes i el problema de l'associació obrera»*, llegida a Vich el dia 9 d'aquzst Juliol.

Del camp estant

L'escenari

Moltes vegades l'estiueig no'ns porta a llocs més deleitosos i frescs que la ciutat, sobretot si la ciutat compta amb els nombrosos medis de distracció i de comoditat amb que compta Barcelona. Però la necessitat de rompre el ritme accelerat que la vida ciutadana intensa imposa durant l'any al barceloní, fa que aquest deixi amb plaer la vida urbana i escapi de les Rambles encara que sigui per anar a caure en un llogaret trist i ensopit, potser no gaire net, potser sense cap mena de comoditat, amb mosques a desdir, amb carreteres polsoses, i ensopiment arreu, com en aquell Poble gris *d'en Rusiñol.*

Confessem, però, que Catalunya és tota ella prou formosa per a trobar un reconet simpàtic, verd i fresc, on descansar uns dies de cara a la muntanya o al mar i exclamar tot sovint aquell ¡Fortunates agrícoles...! *del poeta de Mantua. ¿Qui és capaç de fer l'elogi complert d'aquelles belles terres de l'Empordà, ufanosa plana d'Olot, gemades valls pirineenques de Prades i del Montseny, úbersein Camp de Tarragona, incomparable costa brava?*

Per arribar an aquest lloc nostre, ens hem separat del mar; i després de travessar la part de més bellesa romana de Catalunya, el tren s'ha enfonsat en el cor de muntanyes altíssimes i ens ha deixat en un vast anfiteatre tancat per les mateixes i l'Ebre. Terra bella i forta gent d'esperit obert i caràcter franc. I des de aquí, voltat de roques i d'arbres, anirem observant, lector amic, el que al nostre entorn viu i es desenrotlla, que és cosa fortament interessant.

La vida rural ha canviat molt en molt poc temps, a Catalunya. Un trasbalsament intens s'ha produit en les nostres comarques. Les qüestions socials les han afectat més del que creuen els que no surten de la ciutat. La ciutat mateixa els ha enviat totes les seves corrents, bones i dolentes, i avui no hi ha recó de Catalunya que no vibri al compás a que se'l fa vibrar des de Barcelona, aquest gran cap i aquest gran cor de nostra terra.

Un dia, els pobles i viles de nostres contrades foren honorats amb el titol de carrers de Barcelona. *Avui, el titol no existeix; però el fet és més intens que aleshores. Els pobles son uns carrers de la ciuat per on aquesta els hi envia i els fa participants de tot el que an ella la conmou i agita.*

I no't creguis, lector, que tot això sigui cosa mala. També les grans forces conservadores de les nostres institucions fonamentals han arribat als pobles i a les viles catalanes. De manera, que, observant una mica el fons de les coses, no tot està perdut, no tot és corcat; al contrari, el trasbalsament ha fet redreçar moltes coses que semblaven mortes tal i com eren cobertes per la capa de pols de l'indiferentisme eixorc i del volterianisme malestruc del segle passat.

I per això, en aquestes senzilles notes que com esplais d'istiu t'enviaré, lector, escrites depressa i corrent, dessota un arbre que'm guarda del sol o dins una cambra neta i frescoia, hi trobarás alternativament notes clares i notes fresques, tonalitats blanques i taques negres, sense ordre ni concert, sense plan de cap mena. I així al costat de la cançó grollera i empalagosa del «género chico», sentirás la flaire d'espigol i de les cantades dels nostres Orfeons; i junt al provincianisme gris i monòton, hi trobarás una forta corrent d'espiritualitat nostrada; i al costat de l'ideari bolxevic que invadeix tants cervells entre els pagesos, hi notarás l'afinament produit en els amos i en els propietaris respecte als seus deures socials, fins avui descuidats o desconeguts; i al ensemps que endevinarás

vici i escàndol en certa part de colonia estiuenca, no deixarás de contemplar la figura de l'estiuejant assenyat, que sap complir la seva funció altíssima d'home de ciutat guiada de la vida sencera de la terra de Catalunya.

I amb tot això arribarás a concloure, amb mí, que de les frescors del camp atapeït d'arbres i de gemada herba, no n'ha desaparegut encara aquella perspectiva de pau i de benestar que va inspirar un dia aquell iBeatus ille...!

Antoni M. VIDAL.

Les festes

Quina tristesa, quina pena, cada diumenge i dia de precepte, veient les iglesies amb pocs obrers! I no tenen excusa. Anys enrera, haurien pogut dir que, fadigats de matinejar tota la setmana, només els vagava refer-se de repós els feriats; ara aqueixa excusa no hi és. No'n tenen cap; sols hi ha una indiferència horripilant; una fredor que glaça les ànimes. Pregunteu-los el per què de llur injustificable abstenció, i els que no vos girin l'esquena somriuran mofetes. Qué els han d'explicar els capellans? Qué hi han d'aprendre a la iglesia? Uns savis que ells no saben qui son, però que uns diaris i uns llibres asseguren que saben molt, se'n burlen de Déu i de la Iglesia!

De cert, els obrers ignoren si els savis de que es tracta saben un borrall de rés; però quan hi ha diaris i follets i llibres que en certifiquen la ciencia (encara que ningú pugui assegurar la dels certificadors) qui dubtarà de ço que els savis diuen? Qui creurà allò que els savis neguen?

Molts d'aquests savis son o eren extrangers, i això ja és una patent de saviesa. Molts d'ells son o eren jueus o heretges; i veus-aquí una altra raó de gran pés, segons sembla. Molts dels savis desconeixen i ignoren per complert la manera d'ésser de les nostres gents, els seus costums i llurs necessitats. No hi fa rés, perquè els savis en qüestió son una mena de profetes inspirats.

Ells, naturalment, com a bons savis acostumen (i així ho fan ara els salvadors dels russos) donar-se bona vida; no és pas per gust. Per gust passarien fam i fred i misèria; l'altruïsme, la generositat, els obliga al sacrifici de donar-se bona vida; així tenen més forces per a regenerar als obrers; i com que aquests han aprés d'ells que a la iglesia no cal anar-hi, per ço no veureu gaires obrers a Missa els diumenges i altres dies de precepte.

Bé és desgraciadament veritat que molts que no son obrers, tampoc hi van; bé és veritat que molts dels que hi van sembla que sia només que per costúm, com per atavisme.

Doncs, si dels senyors i patrons que deurien predicar amb el bon exemple llur, moltíssims no van a Missa; cal extranyar-se de que el obrer, empaitat per les males lliçons dels falsos profetes i ataleiat del mal exemple dels que li deurien donar bó, dugui una vida absolutament apartada de Déu, com si no tingués ànima; com si tot es reduís al miserable cos que els cucs es menjaran, i la pobreta ànima (i després el cos també) no n'hagués de patir per una eternitat?

Perquè la qüestió és aquesta; que dins molt pocs anys, potser pocs mesos, potser pocs dies, no ens ho preguntaran, germans obrers què ens deien els savis profetes de mentida, ni ens preguntaràn tampòc què fèien els patrons i altres senyors. Rès d'això. Ens caldrà donar compte de la nostra vida pròpia; dels altres no'n pasarà tampòc per alt ni solament un; aquell Jutge qui no's vèn per diners, ni s'espaördèix per amenàces ni atemptats, passarà a cadaú els comptes extrictes. Hi som molt, però foltíssim pròp. I els judicis seus, son d'eficàcia etèrna!

VERAX.

De la lluna estant

Extranyeses de la terra

L'altre dia van venir de la lluna dos enginyers llunàtics a inspeccionar nostra urbs.

Pel que es veu, els cridava l'atenció als habitants del nostre satèlit que la gran ciutat estigués més brillant de nit que de dia, i es digueren: «a Barcelona la gent deu treballar sens repos i per tant, hauran descobert el moviment i el treball continuu. Val la pena d'anar a veure-ho.

I cap a la terra falta gent.

* * *

Els dos enginyers van aterrisar quant tot just apuntava el dia, a les dos i mitja de la matinada. Tothom dormia. Esperem un xic, van dir-se, perquè aquesta és una hora «trascendental».

A les tres, com ja es podia llegir, s'assegueren en un banc de pedra esperant els diaris del matí.

Tocaren les quatre i... rés.

Minuts més tard, sortí el sol. «Ara sí que es llevaran els treballadors».

Toquen les cinc, i... rés tampoc.

A les sis van veure quiscún dormilega fent badalls.

A les set, sentint que el sol picava massa i solament es veien viatgers cap a les Estacions, i beatetes cap a missa, els dos llunàtics acordaren fer petar una becanya devall d'un arbre.

A les vuit es despertaren esferaits; i com encara no hi havia les botigues obertes, van pensar que lo millor era entornar-se'n a la lluna on del dia s'en fa dia i de la nit, nit. Però ans de pendre tan greu resolució es resolgueren a esperar fins a la nit, que faria més fresca.

Per fi, a les nou, botigues i despatxos començaren a obrir les portes. Aleshores, després de comentar cientificament l'absurd evidentíssim de perdre al llit les millors hores del dia, substituirles per les de la nit amb molta despesa de llum i gran resta d'energies vitals, el dos llunàtics donaren un tom per la ciutat fins a la una de la tarde, en que els tiraren les portes per sobre a tot arreu.

«¿I cóm s'ho deuen fer els forasters que ara tinguin de comprar i entornar-se'n estant tot tancat? ¡Qué és estrany que no se'ls acudeixi als botiguers posar substituts i tenir d'aquest modo obertes les botigues!»

* * *

Amb aqueixos i altres enrahonaments i després de dinar a un bodegó més fosc que la nit llunar, cosa que també els sorprengué un bon xic, tornaren nostres viatgers a empendre la caminata i, preguntant, preguntant, s'enteraren de que aquí la gent sols treballa vuit hores, i no amb gran dalit.

¿I de les dotze hores restants qué en fan? —es digueren astorats els dos llunàtics? ¡Si que deuen ésser rics els habitants d'aqueixa terra quan dediquen setze hores diaries a la gaubansa! A la lluna ho fem al revés; i si allò és massa, això és poc.

¿Tornem-se-n'hi? Però, fet per fet, decidiren esperar a veure les tendes il-luminades que, segons fama, era cosa de maravella.

¡Quin xasco! Encara lluia el sol, quan altra volta vejeren tancar-se totes les portes, com si es burlessin del públic i d'ells.

I, cremats com uns lloquets, s'entornaren cap a la lluna els dos llunàtics.

J.

DARRERES INFORMACIONS

La fam bolxevista

«L'Echo», de París, publica un telegrama d'Estocolm, datat el dia 20, de font fidedigna, dient que la situació actual dels bolxevistes mai no havia estat tant greu.

Afegeix el dit telegrama que totes les informacions publicades fins ara sobre la fam que es pateix a Russia desdiuen molt de la veritat, ja que el Govern, per a poder atendre l'exèrcit i la població, necessita, al menys, quatrecents milions de pounds, i no sols és completament irrealitzable l'adquisició d'aquesta xifra, sinó que la suma que pot arribar a reunir no arribarà, segurament, a cent milions.

Vint-i-cinc milions d'habitants estan amenaçats per la fam, que sobrepujarà a ço que fins ara s'ha conegut, car les collites que s'esperaven d'Ukrània, que és el graner de Russia, de Kharkof, de Faltava i de Tauride, han quedat completament destruides per la sequedat.

A conseqüència de la fam que va estenent-se por tot arreu, han esclatat en moltes regions sublevacions que revesteixen greus caràcters. Això, junt a l'epidèmia de còlera, fa que la inquietud augmenti en enormes proporcions a tot el país.

«Le Petit Parisien», referint-se a la qüestió de Russia, diu que els elements directors de Moscou que saben ja la debilitat general que va apoderant-se del país, estan decidits a renunciar a tota comunitat, així com a les requisicions als camps i a les ciutats agràries per a la comunitat.

Així mateix semblen decidits a restablir les petites industries i el petit comerç a les ciutats, ja que aquests han vingut a suplir ales grans industries extrangeres que han desaparegut per complet, destruides per l'aplicació del règim comunista.

Així, doncs, han estat necessaris quatre anys de fam perquè «els il-luminats» de Moscou es convencin del que ja tota l'Europa civilitzada estava convençuda fa molt temps, o sigui que els grans instruments de producció que des de fa més d'un segle venen utilitzant-se per a atendre les necessitats de la vida, son l'interés personal dels productors, la iniciativa individual, la llibertat del treball i de la concurrència i la protecció a la propietat privada, perquè tingui la possibilitat de, per llur propi esforç personal, pujar algunes esglaons de l'escala social.

Aspectes de la crisi mercantil

Les primeres victimes d'aqueixa crisi, a Barcelona, han estat els homes de negoci, com és natural; però les segones victimes, els dependents de despatx i escriptori. Molts d'aquests han quedat poc menys que desserts.

Els companys de les víctimes i les associacions a que pertanyen han fet i fan esforços per ajudar-los; però son tants, que rés abasta...

Es clar que resulta fàcil donar consells i fer súpliques; però quelcom ha de procurar-se per aliviar la dessortada situació dels dependents comiadats. En aquesta germanívola feina no poden afluixar els seus companys més surtosos; més també pertoca als patrons aportar els seus esforços al mateix fi, que no solament quan regna la prosperitat és temps de protecció, sinó que també, i més encara, quan l'infortuni aclapara als nostres germans.

Mirint-s'hi molt els amos a remediar la dependencia. Pensin que forma, en certa manera, part de la seva familia, i que Déu els demanarà compte dels tractes que li facin.

Aquest aspecte de la present crisi mercantil és un dels més tràgics i dolorosos encara que inconegut per molts; i per això ens permetem cridar-li fortament la atenció.

X.

El que es veu i el que no es veu

M'han vingut, fortuitament, a les mans les obres d'un economista interessant d'allò més: Frederic Bastiat.

No cal pas acceptar a ulls clucs tot el que pensa i diu aquest simpàtic autor. Però, la veritat: ¡té unes pensades!

Vet'aquí que en el tomo quint, després de una curiosa polèmica, sobre la gratuitat del crèdit, entre ell i Proudhon, on aquest fa el paper de sofista i Bastiat el d'home de gran seny que ell fou sempre, s'us despenja amb un dels seus *pamphlets*, rotulat: *El que es veu i el que no es veu.* (Ce qu'on voit et ce qu'on ne voit pas).

Son una sèrie de fets vulgars de la vida econòmica que fa desfilar Bastiat davant la vostra vista. La gent, en produir-se aquells fets, diu entussiasmada: *¡Qué va bé!* Perquè, conteu: una... dugues... tres... sis... vuit aventatges per a la societat, a conseqüència d'aquells fets

Però Frederic Bastiat no s'entusiasma. Ell, de tant que estima la societat, és fret com un cálcul salvador. Les invocacions de patriotisme no li farien mai posar el *Vist* al peu de un presupost de despeses que ell veiés ruinós per a la seva Pàtria.

I agafa la pluma i escriu, per tal d'advertir als seus germans de nacionalitat. ¡Alerta! que aquests aventatges dels fets que esteu contemplant son *el que* d'ells *es veu.* Fixeu-vos, també, en el *que no es veu pas.*

«En la esfera econòmica, un acte, una habitut, una institució, una llei no engendren pas sols un efecte, sino una serie de efectes. D'aquests efectes no més el primer és immediat: no més ell es manifesta simultàniament amb la causa: no més ell *es veu.* Els altres no es van produint sinó successivament, *no es veuen;* gracies si s'arriven a *preveure.*

Entre un bon economista i un economista fals, vet'aquí tota la diferència: el segon no pasa més enllà de l'efecte visible; el primer para esment no sols en l'efecte que es *veu* sinó també en el que cal *preveure.*

Però aquesta diferència és enorme; perqué cia immediata és favorable, les conseqüència immediata és favorable, lees conseqüències ulteriors son funestes, i al contrari.

Val tant com dir que l'economista fals persegueix un bé de moment que portarà més endavant un greu mal; mentre l'economista de llei persegueix un gran bé futur, a costes d'un petit mal momentani.

El mateix observem en l'ordre de la moral i de la higiene.»

Com Bastiat, davant del fet d'una vitrina esberlala, d'un llicenciament de soldats, d'un impost nou, de la subvenció de l'Estat al teatre i a les belles arts, de l'oferta de treball als obrers amb la construcció d'obres públiques, de l'afany de supressió d'intermediaris, de l'expansió del crèlit, de l'estalvi i el luxe, etz., etz., amb més raó que Bastiat en alguns d'aquests casos, podriem dirigir-nos nosaltres a la gent de la nostra terra, davant d'una fila de fets d'odre social i econòmic que continuament van succeint-se i amb satisfacció son comentats, per a fer-los la intencionada amonestació d'aquell savi i enginyós escriptor fisiócrata: ¡Habitueu-vos a judicar de les coses no pas solament per *el que es veu,* si no més encara per *el que no es veu pas.*

Que era ja antic consell dels Llibres Sants: *Nolite secumdum faciem judicare.*

LL.

LA PENSIO PELS OBRERS

El treballador vell al jove.—Fill meu, si no tens altre poma per la set que la pesseta que l'Estat et guarda, be n'aniràs d'assedegat quan te jubilin.

Frivolitat mundana

El mar és aquietat i intensament blau. La llum del sol juga amb les ones que en arribar a la platja es desan en cascades d'escuma. El cel és blau, d'una blavor enlluernadora. Passa una barca amb la vela inflada, gronxant-se ritmicament. La platja és plena d'estiuejants. Agafats damunt de l'arena daurada i xopa de llum, hi ha un estol de donzelles i de joves amb roba de bany. Les mamás dormen o bé conversen allunyades del rompent, sota la tebior d'una ombrel-la vaporosa. El jovent riu i bromeja alegrement. L'aigua és a la vora, però qui hi pensa amb l'aigua! Es tan bonic bromejar amb els joves i dir-se coses boniques... Les noies passen el matí agegudes damunt l'or de l'arena, amb les cames nues i el pit nú. A la tarda es tornen a banyar, millor dit tornen a despullarse per a ageure's novament a la platja frec a frec dels joves galantejadors. De vegades toca un quintet i con que no tenen temps d'abillar-se i el sol es molt ardent, dancen amb roba de bany.

Una senyora veient aquell espectacle grotesc i immoral exclamava amb una gran indignació: Si jo veiés dansar la meva filla de una manera tan indecorosa, aniria a arrabassar-la dels braços del ballador.

—Oh! senyora, respon un altra dama molt respetable, no sigui tan exagerada. Deixi divertir la joventut. No veu que son joves molt distingits que saben respectar la honestetat de les nostres filles!

—Però no compren, senyora, que aquest ball és impropi d'unes senyoretes ben educades. Es decorós que ballin tan lleugeres de roba? No li fa repugnància aquest espectacle?

—No, senyora, el trobo molt divertit i molt original. Veu aquella senyoreta que balla tan elegantment amb aquell jove distingit? Es la meva filla.

——I vosté ho tolera?

—Naturalment. Les noies s'han de casar.

—I vosté vol casar-la amb un d'aquests joves tan frívols que s'atreveixen a ballar en públic tan incorrectament?

—Cal fer una mica els ulls grossos, car del contrari la majoria de les noies no es casarien. Per a pescar cal tenir un ham ben punxant.

—Però quin concepte del matrimoni, té vosté, senyora? Creu que jo donaré la meva filla al primer jove que la demani per esposa? No; abans vui saber qui és i si no n'és digne, li diré que no, encara que tingui molt diners i envejables titols nobiliaris.

—Vosté no és d'aquest segle, senyora. Ara les senyores no porten mirinyac: anem escotades.

—No crec que la moralitat sigui una cosa estantissa. La meva mare m'ensenyà a ésser honesta i honesta vui que sigui també la meva filla.

—Ai pobreta, que és aquesta senyoreta que llegeix al seu costat.

—Sí, senyora.

—Qué no es banya?

—Sí; es banya amb mi.

—Vosté no casarà la seva filla. La companyia de la mare esquiva els joves. Veu la meva filla, constantment és assetjada pels seus admiradors.

—I, doncs, com ho farà per complaure-ls a tots?

—Escollirà el jove que més li agradi i el que més li convingui.

—¡Doncs, digui que el matrimoni és una subhasta.

—Oh! es que la vida és molt llarga i cal assegurar el pervindre.

El quintet deixar d'omplir els aires de voluptuoses sonoritats i el jovent abandonà la platja. A la tarda, a posta de sol, els estiuejants es reuniren a la sala de festes del casino. Les noies hi acuden amb els joves i les mamás hi rribean més tard. Mentres el jovent dansa, les mares es mosseguen mutuament. L'estisora no deixa de funcionar tota la tarda. Si un jove balla dos balls seguits amb una mateixa senyoreta, la gent murmura i es diu a cau d'orella que son promesos. Com de costum, es ballen les dances més immorals. Els balls barbres que han estat importats d'Amèrica, son les dances predilectes de la gent elegant. Son balls salvatges

amb un vernís d'elegància. La vella Europa rapapieja i bandejant la seva civilització gloriosa, accepta els costums d'altres terres que no tenen espiritualitat. La gràcia hel-lènica és vençuda per la força bruta. No comprenem com les nostres donzelles elegants i formoses, accepten aquests balls altament ridículs, que fan de la seva bellesa una caricatura grotesca. Després del ball, les senyoretes canten couplets. Totes les grolleries de les coblejadores, passen pels llavis de les donzelles honestes. La gent riu i aplaudeix sorollosament. La coblejadora és l'ídol del públic. Les obscenitats fau riure quan es diuen bé. No espereu sentir ressonar en aquella sala, les nostres cançons populars, fresques i dolces com bresques de mel. No; aquests cants son pel poble. La gent elegant necessiten couplets que facin riure. No espereu tampoc que el geni de Mozart, de Bach o de Beethoven, faci vibrar els esperits. Les operetes vieneses i les sarsuelcs insulses son més fàcils i més entenedores. Al capdavall és una cosa molt natural, que els entussiastes dels balls exòtics, no capeixin Bach ni Bethoven.

Un dia corregué una nova per tota la platja. Un dels joves més aixerits, encara que segons males llengües no ha pogut acabar la carrera per no voler perdre el temps estudiant, ha aconseguit que doni un concert una cèlebre coblejadora de Barcelona. S'il·luminà el rostre colrat dels estiuejants. Hi hagué una gran alegria i el jove suara al·ludit fou molt felicitat. Arribà el dia tant desitjat. La sala d'espectacles s'omplí de gom a gom. Els vells ocuparen els sillons d'orquesta. La coblejadora aparegué radiant i amb un somrís saludà la concurrència. El jovent en veure-la tan riallera, s'engrescà i l'aplaudí sorollosament. Els vells la contemplaven amb els binocles. La coblejadora cantà un enfilall de couplets xavacans, immorals, potiners i el públic elegant no es cansava d'aplaudir. Més més, deia la gent, per això t'hem fet venir de Barcelona. La coblejadora no podia més: tenia un empatx de grolleria. Els joves li oferirien cistelles de flors i l'organitzador de la festa un artistic joiell.

En sortir del teatre es trobaren les dues senyores que feia uns dies havien conversat a la platja. Que li ha semblat, preguntà la més despreocupada!

—Molt malament. Es vergonyòs que donem tanta importància a una dona que canta cançons tan xavacanes.

—Aquesta nit la meva filla, cantarà al jardí del casino. Suposo que no deixarà d'assistir-hi.

Efecivamtent, a la nit es celebrà un altra festa. Els jardins es veieren molt concorreguts. Els promesos aprofitaren la festa per a festejar.

Les dues senyores d'una ideologia tan oposada, seieren en un mateix banc. Es cantaren couplets i el públic tornà a entussiasmar-se.

—Tampoc li agrada aquesta festa?

—Em desplau com l'altra. Amb la meva filla i el seu promés, hem decidit anar-se'n.

—La seva filla té promés?

—Sí, senyora, i no ha tingut necessitat de estirar-se a la platja amb els joves. El seu promés és molt formal i es casarà aviat.

—Ho celebro, senyora.

Un xic contrariada girà el cap i al fons del jardí descobrí la seva filla abraçada amb un jove. No podent-se contenir, exclamà: Es possible? la meva filla en una actitud tan indecorosa?

—Es molt natural, senyora. Com vol que els joves respectin una noia que ha jugat amb ells a la platja, que ha ballat amb roba de bany i que canta couplets immorals? Jo senyora, com ja li he dit me'n vaig lluny de aquesta platja. Passarem la resta d'istiu a un poblet de muntanya, i estic segura, senyora, que la gent del camp, rústega i senzilla, ens donarà lliçons de seny i de sentit comú.

CIVERA.

No més amb que la quarta part dels habitants de Barcelona donessin deu céntims setmanals per a l'Hospital de la Santa Creu, prodria sostenir-se aquest i acomplir la seva missió sense penuria.

D'ací d'allà

«La Guerra Social» fa l'apologia de Carles Marx, dient que «fué uno de esos genios científicos universales que la Humanidad no produce sino muy raramente y a grandes intervalos».

¿I ja n'hi ha prou? Doncs, enterats de qui era aquest senyor.

Evidentment els redactors de «La Guerra» es veu que van ser produits per la Humanitat en el transcurs d'un d'aquells *grandes intervalos*.

* * *

A La Moral (petit poble d'Asturies), s'ha constituit una «Juventud Comunista» i parlant d'ella, retallem d'un periòdic de la corda ço que segueix:

«Para que ésta sea una entidad modelo, la Comisión organifiadora no se halla dispuesta a admitir sino a aquellos jóvenes que, por su conducta moral, sean dignos comunistas.»

Ho trobem molt natural
que al poble de La Moral
tots els joves comunistes
hagin de ser *moralistes*.

* * *

Les «Seccones de las Artes Gráficas», de Madrd entre les quals s'hi compte el Sindicat de Periodistes, han publicat un manifest dirigit a l'opinió per tal de fer campanya pel restabliment de la normalitat constitucional.

A nosaltres, pacífics ciutadans i beatífics periodistes, confessem que no ens preocupa tant com això el no fruir de les delicies d'uns quants articles del Codi Civil, perquè comprenem que no son articles de primera necessitat, però vaja, tampoc ens agrada que sense més ni més els governs se'ls fumin.

Així que ens possariem de costat amb els companys madrilenys sempre que les garanties constitucionals anessin augmentades amb totes les altres garanties. Cal que recordem que amb normalitat o sense ella, un del sindicats que avui composen les «Secciones de las Artes Gráficas», exercí sobre la premsa una censura virolada en nom de la llei de «em dona la gana» (que no seria *reial* en aquest cas).

* * *

Precisament, recalcant aquest punt, llegim en el darrer número de «El Comunista» unes diatribes contra el diari «La Libertad» que surt a Madrid, dient que enganya als obrers fent veure que segueix la seva causa i cobrant dels *burgesos*.

Que es refiin de les garanties constitucionals els de «La Libertad», i no corrin, que ja els hi diran de misses els obrers de «El Comunista».

* * *

El regidor madrileny don Manuel Manre es queixava suara de la prodigalitat d'estatues antiartístiques que omplenen els jardins del Retir.

Una cosa per l'estil hauriem de dir del Parc de Barcelona on els poms d'escala surten com els bolets.

Al menys una mica de respecte ¡·els homes il-lustres morts i no fer-los fer el ridicol ni l'equilibrista.

Rés, com una atracció americana.

* * *

Un bon dia d'aquesta setmana passada es va assentar a les escales del Ministeri de la Guerra (no social ieh!) un home amb un cartell penjat en el que's llegia: «Un tinent que no té per menjar.»

Resultà ser el tal subjecte un oficial del Cos de carrabiners al qual se li havia format expedient per un embolic de contraban, separant-lo del Cos i deixant-lo sense sou.

Ara veiem la sabia previssió del Ministre de Foment en fer sobresseir tots els expedients incoats contra els agarbelladors, perquè si arribem a seguir endavant i els castiguem, calculeu com estarien d'atapaídes les escales del Ministeri i quins cartellets més enternidors s'haurien penjat al coll els pobres acaparadors.

NOTICIARI

Acció social catòlica

Segons la circular que l'actual Cardenal Arquebisbe de Toledo, Eminentíssim doctor Almaraz, acaba de dirigir als catòlics espanyols, Sa Santetat el Papa li ha encarregat la direcció de l'acció social catòlica.

El Cardenal Almaraz exhorta als sacerdots per a que es capacitin de les ciencies socials a fi i efecte d'aplicar els principis fonamentals de la ética cristiana al desenrotllo de la vida social dels pobles.

També demana per aquesta empresa salvadora la cooperació i ajuda dels catòlics seglars, degudament preparats, amb ferma voluntat i pura intenció, sotmesos completament als Prelats i sacerdots, i adherits incondicionalment a les ensenyances dels Papes i a les instruccions del Bisbes.

—A la Universitat Industrial de Barcelona s'ha inaugurat la Setena Exposició Escolar, amb assistencia de les autoritats i nombroses corporacions. Es molt notable. Fins el dia 15 podrà visitar-se de 10 a 12 del matí i de 4 a 7 de la tarde, tots els dies.

—Solemnialment va ésser inaugurat, el passat dijous, el Dipòsit Franc de Barcelona, amb lo qual, virtualment, ha sigut començada la magna obra del Port-Franc barceloní, que ha de donar una empenta formidable al desenrotllo de nostra estimada ciutat, i al acompliment de la formosa profecia del poeta respecte la grandaria immensa que tindria Barcelona dintre pocs anys.

—El Ministre del Treball es nega a publicar per R. D. les prescripcions de la mitj votada Llei de Cases Barates, i vol esperar que al obrir-se de nou les Corts es voti el dictàmen de la Comissió Mixta.

¡Quí sap quan s'obriran!

I mentrestant...

—La Caixa Postal d'Estalvis acaba d'assolir la xifra de cent milions de pessetes en imposicions, després de cinc anys de funcionament.

Aquest enorme capital empleat, com ho fan els Estats Units, en protegir l'agricultura ¡quín bé més immens faria!

I... ¿en la construcció de cases barates?

—La Lliga de Consumidors i Inquilins de aquesta ciutat ha obert una campanya demanant la pròrroga de les disposicions vigents respecte al inquilinatge degudament modificades.

També té aprobat el Reglament per a la construcció de Cases barates.

—La Mutualitat del Segur Agropecuari acordà la pròrroga del segur contra la pedregada fins a fi del corrent mes.

—La Societat Anònima Espanyola de Cases Barates i Caixa d'Estalvis ha llansat al mercat *dos mil Obligacions Hipotecaries* de 500 pessetes, al sis per cent de credit anyal.

—El passat diumenge, dia 24 de Juliol, va publicar-se el ban, a totes les Alcaldies, referent a la implantació de Retir Obrer Obligatori.

—Ha cridat justament l'atenció al local de l'Escola Municipal de Labors i Oficis de la Dona, de la Ronda de Sant Antoni, l'exposició dels treballs realitzats durant el curs 1920-21 per les alumnes que concorren a les classes dels diversos ensenyaments que es cursen en dita escola.

—La Comissió de Cultura del Ajuntament de Barcelona, ha acordat formar aquest any una Colònia escolar d'aprenentes composta de alumnes que assisteixen a l'Escola de Labors i Oficis de la Dona i que l'estat de llur salut requereixi uns quants dies al camp.

L'esmentada Colònia estarà integrada per 30 alumnes de 14 a 17 anys i s'instal-larà a Arbúcies, sortint d'aquesta ciutat el 31 del corrent.

GRAN CERERIA

ESPECIALIDAD en cirios, blandones, hachas, candelas y todo lo concerniente al ramo de cerería. elaborado con toda perfección al peso. forma y gusto de cada país en CERAS PURAS DE ABEJAS para el CULTO CATOLICO, y con buenas mezclas de varias clases y precios. «Sin humo, olor ni carbón.»

BLANQUEO DE CERAS en gran escala, puras sin mezcla.

CERAS AMARILLAS de todas procedencias. Cerecina, Perafina, Estearina, etc.etc.

FABRICA de BUJIAS Esteáricas y transparentes, blancas y colores de todas clases y varios precios. Cirios y blandones esteáricos de todas dimensiones.

Casa fundada en 1858. Expediciones a todos los puntos de la Península y Ultramar.

12 MEDALLAS DE 1.ª y 2.ª CLASE

Princesa, 40 ANTONIO SALA Barcelona

Teléfono, 428. A.

Se remiten notas de precios, y catálogos, gratis.

CATALUNYA SOCIAL **SURT ELS DISSABTES**

Un any. . . . . 8 ptes.
Sis mesos . . . 4 »
Cada número . . 15 cèntims.

ANUNCIS A PREUS ECONÓMICS

CONSULTORIO CLÍNICO

DEL

DR. R. JORDÁ MASIP

Tratamiento moderno de las enfermedades génito-urinarios y cirugia

Condiciones especiales para trabajadores.

HORAS DE VISITA: DE 7 A 9, TARDE.

BOQUERIA, 27 pral. 2.ª
Entrada : ALSINA, 3.

GRANS MAGATZEMS JORBA

MANRESA - BARCELONA - BRUSEL·LES

ELS MES IMPORTANTS
: : DE CATALUNYA : :

ELS QUE VENEN MES,
: : I MES BARATO : :

CONTINUAMENT ES REBEN LES MES ALTES NOVETATS EN CAMISERIA, LLANERIA, SASTRERIA, SOMBRERERIA, SABATERIA, JOIERIA, ETZ.

PREU FIXE

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—**C. ARCHS, 7, pral.**
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIALMENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas inclusas la *Banca y Bolsa* —El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por péritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

Fol
304(05)(46.71) Cat

LLET CONDENSADA

PROVEU-LA UNA VEGADA

ES LA MELLOR MARCA

"LA LECHERA

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanilla, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicane el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Sanos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

Imp. La Hormiga de Oro "Calle Nueva de S. Francisco, 17, Barcelona

FRANQUEO CONCERTADO